EICHSFELDER SCHLACHTBETRIEB

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
esitatud 25. mail 2005 [1]

I. Sissejuhatus

1. Käesolev eelotsuse küsimus puudutab kolmandasse riiki saadetud kaupa, mille eest on tasutud vastavad tolli- ja impordimaksud, ning mis toodi varsti pärast pöördumatut ümbertöötlemist ühendusse tagasi ja kõnesolevad maksud tagastati; soovitakse kontrollida, kas toimus tõeline „import" kolmandasse riiki määruse (EMÜ) nr 3665/87 artikli 17 lõike 3 [2] tähenduses ja kas see annab seega õiguse eksporditoetusele.

2. Selle lähim pretsedent kohtupraktikas on 17. oktoobri 2000. aasta otsus kohtuasjas Roquette Frères. [3] See ei ole aga antud asja puhul kohaldatav, nagu ma allpool selgitan.

II. Asjaolud ja menetlus põhikohtuasjas

3. Saksamaal Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EPATF) makseid haldav asutus ja põhikohtuasjas kostjaks olev Hauptzollamt Hamburg-Jonas (edaspidi „Hauptzollamt") määras 1. veebruari 1996. aasta otsusega lihatootjale ja põhikohtuasjas hagejaks olevale Eichsfelder Schlachtbetrieb GmbH-le (edaspidi „Eichsfelder") diferentseeritud eksporditoetuse summas 36 653,23 Saksa marka (18 740,50 eurot) 20 135 kg konditustatud veiseliha saatmise eest Poolasse, tollasesse kolmandasse riiki.

4. Kauba kolmandas riigis vabasse ringlusse lubamise tõenduseks esitas hageja vastavalt

1 — Algkeel: hispaania.

2 — Komisjoni 27. novembri 1987. aasta määrus põllumajandustoodete eksporditoetuste süsteemi kohaldamise üksikasjalike ühiseeskirjade kohta (EÜT L 351, lk 1), mida on muudetud komisjoni 19. juuni 1995. aasta määrusega (EÜ) nr 1384/95, millega muudetakse määrust nr 3665/87 eelkõige Uruguai vooru põllumajandusleppe rakendamiseks vajalike kohanduste osas (EÜT L 134, lk 14).

3 — Kohtuasi C-114/99 (EKL 2000, lk I-8823).

määruse nr 3665/87 artikli 16 lõikele 1, koostoimes selle artikli 18 lõike 1 punktiga a, 30. detsembri 1995. aasta tollidokumendi tõestatud koopia, mis näitas, et ta oli varem müünud eksporditud liha äriühingule Appelt GmbH, kelle registreeritud asukoht on Cottbusis (Saksamaa).

5. Pädeva uurimisasutuse Zollfahndungsamt Hannover'i teostatud kontrollide tulemusel leidsid tõendamist järgmised asjaolud:

Poolas valmistati veiseliharulaadi lihaviilude küpsetamisel ühe kuni kahe peekoniviilu, sibula, kurgi ja sinepiga. Need imporditi Saksamaale, makstes tavapärased ühenduse impordimaksud vastavalt Appelt GmbH (importija) ja teiste Poola partnerite vahel 3. oktoobril 1995 sõlmitud lepingule.

Lepingu klausli 3 punkti 6 kohaselt taotles üks viimati nimetatutest 7. veebruaril 1996 tasutud tollimaksu tagastamist, lisades maksekviitungi ja asjaomased ekspordidokumendid.

Toruni (Poola) tollibüroo tagastas impordimaksud tervikuna.

6. Hauptzollamt nõudis 27. oktoobril 1999 eksporditoetuse tagastamist, kuna Poola politseiameti uurimise tulemusel selgus, et vaidlusalune kaubasaadetis viidi Saksamaale pärast selle lepingus ette nähtud töötlemist.

7. Hageja esitas oma 19. novembri 1999. aasta kirjas selle otsuse peale kaebuse, mille Hauptzollamt lükkas põhjendamatuse tõttu tagasi 21. oktoobri 2002. aasta otsusega.

8. Viimati nimetatud otsuse peale on esitatud põhikohtuasja aluseks olev hagi, mis esitati eelotsusetaotluse esitanud kohtule 26. novembril 2002.

III. Eelotsuse küsimus

9. Neil asjaoludel otsustas Finanzgericht Hamburg käsil oleva menetluse peatada ning

esitada Euroopa Kohtule EÜ artikli 234 kolmanda lõigu alusel järgmise eesotsuse küsimuse:

„Kas määruse (EMÜ) nr 3665/87 artikli 17 lõiget 3 määruse (EÜ) nr 1384/95 redaktsioonis tuleb tõlgendada selliselt, et kaupa peetakse impordituks juhul, kui pärast tolliformaalsuste lõpuleviimist kolmandas riigis läbib tarbimiseks ringlusse lubatud kaup määruse (EÜ) nr 2913/92 artikli 24 tähenduses olulise töötlemise või toimingu ning seda reeksporditakse seejärel ühendusse koos tollimaksude tagastamisega ja harilike imporditollimaksude tasumisega?"

IV. Asjakohased ühenduse õigusnormid

10. Määruse nr 3665/87 artikli 5 lõige 1 sätestab:

„1. Diferentseeritud või diferentseerimata toetuse maksmise tingimuseks on see, et lisaks ühenduse tolliterritooriumilt lahkumisele on tooted, välja arvatud juhul, kui see on transportimisel *force majeure*'i tõttu hävinud, imporditud kolmandasse riiki ja võimaluse korral konkreetsesse kolmandasse riiki 12 kuu jooksul alates ekspordideklaratsiooni vastuvõtmise päevast:

a) kui on tõsiseid kahtlusi toote tegeliku sihtkoha suhtes või

b) kui toodet võidakse ühendusse reimportida erinevuste tõttu eksporditud toote toetussumma ja identsele tootele kohaldatava imporditollimaksu vahel ekspordideklaratsiooni vastuvõtmise päeval.

[...].

Peale selle võivad liikmesriikide pädevad asutused nõuda kõikide toetuste suhtes täiendavaid tõendeid, mis neile rahuldavalt tõendaksid, et toode on importivas kolmandas riigis tegelikult turule saadetud."

[Siin ja edaspidi on osundatud määrust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

11. Määruse nr 3665/87 artikkel 16 sätestab:

„1. Toetuse diferentseerimise korral sihtkoha järgi sõltub toetuse maksmine artiklites 17 ja 18 kehtestatud lisatingimustest."

12. Määruse nr 3665/87 artikkel 17 sätestab:

„1. Toode imporditakse muutmata kujul kolmandasse riiki või ühte kolmandatest riikidest, millele kohaldatakse toetust, 12 kuu jooksul alates ekspordideklaratsiooni vastuvõtmise kuupäevast; vastavalt artiklile 47 võib siiski lubada kõnealuse tähtaja pikendamist.

[...].

3. Toodet peetakse impordituks, kui on täidetud kolmandas riigis tarbimiseks ringlusse lubamist puudutavad tolliformaalsused."

13. Määruse nr 3665/87 artikkel 18 sätestab üksikasjalikud eeskirjad, kuidas saab tolliformaalsuste nõuetekohast täitmist tõendada.

14. Määruse nr 3665/87 artikli 11 lõike 3 esimene lause näeb ette, et toetuse saaja maksab tagasi põhjendamatult saadud toetuse, sealhulgas mis tahes vastavalt lõike 1 esimesele lõigule kohaldatud sanktsioonidele vastava summa ning intressid väljamakse ja tagastamise vahelise aja eest.

V. Menetlus Euroopa Kohtus

15. Eelotsuse küsimus saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 9. detsembril 2003. Peale Eichsfelderi ja Hauptzollamti osales menetluses Euroopa Ühenduste Komisjon.

16. Asi määrati Euroopa Kohtu kolmanda koja menetlusse. Kohtuistung toimus 17. märtsil 2005 ja sellel osalesid Eichsfelder ja komisjon.

VI. Esitatud küsimuse analüüs

A. *Poolte märkused*

1. Eichsfelder

17. Põhikohtuasja hageja soovitab määruse nr 3665/87 artikli 17 lõiget 3 tõlgendada selliselt, et kaupa peetakse turustatuks ja sihtriiki impordituks juhul, kui pärast tarbimiseks ringlusse lubamist läbib kaup selles riigis olulise töötlemise või toimingu nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik,[4] artikli 24 tähenduses.

18. Juhul kui selline oluline töötlemine toimub kolmandas riigis, ei ole tagastamisõiguse seisukohast asjassepuutuv, millise tolliprotseduuri (vabasse ringlusse lubamine või seestöötlemine) raames see toimub. Isegi kui veiseliha oleks kasutatud rulaadi valmistamiseks ja seejärel eksporditud seestöötlemise protsessi ja tagastamissüsteemi raames Saksamaale, oleks õigus toetusele.

19. Poola ametiasutustele tasutud impordimaksude hilisem tagastamine ei tule esialgse impordi klassifitseerimisel arvesse. Vastupidise väitmisega kaasneksid rängad tagajärjed toetuse saajale, kelle suhtes oleks oht, et talle teatatakse *a posteriori*, et eksport ei toimunud asjaolude tõttu, mis on väljaspool tema kontrolli.

20. Eichsfelder väitis kohtuistungil, et on ebatõenäoline, et Saksamaale imporditud rulaad valmistati tema eksporditud veiselihast, sest Poola tootmiskeskuses ei viidud läbi kauba tolliidentifikatsiooni. Lisaks lükkab ta tagasi väite, et veiseliha eest tasutud Poola impordimaksud tagastati.

2. Hauptzollamt

21. Kostjaks olev asutus väidab, et põhikohtuasja asjaolud, eelkõige 3. oktoobri

4 — EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307.

1995. aasta lepingu tingimused tõendavad, et asjassepuutuvad pooled tegutsesid kuritahtlikult, pannes toime pettuse, luues eelise saamiseks kunstlikud tingimused. Panemata Eichsfelderile süüks, et see oli toimingu üksikasjadest teadlik, märgib Hauptzollamt, et kolmanda isiku petturlikku teguviisi eksporditoetuse taotluse raames tuleb pidada tavaliseks äririskiks. Maksesaaja ei saa väita, et ta toimis heauskselt, vaid ta oleks pidanud lepingukohustuste kaudu tagama, et kaupa ei kasutataks sihipäratult.

hilisema tagastamise kasuks pärast kauba töötlemist otsustati ainult selleks, et saada eksporditoetust, mistõttu ei saa siin juttu olla normaalsest kaubandustehingust.

3. Komisjon

22. Hauptzollamt leiab üldiselt, et õigus diferentseeritud toetuse maksmisele sõltub kolmandas riigis vabalt ringlusse lubamise formaalsustest, mis hõlmab tasumisele kuuluvate impordimaksude tasumist, mille tagastamine võib võtta toetuselt õigusliku aluse, kuna eksportija ei oleks asjaomasele turule sisenenud normaalsetel tingimustel.

24. Komisjon selgitab, et ta on 1998. aastast teavitanud Saksa rahandusministeeriumi oma seisukohast, mis ühtib Hauptzollamti omaga. Tema meelest toimus antud juhul kauba töötlemine seestöötlemise tolliprotseduuril koos impordimaksude tagastamisega enne kauba uuesti ühendusse toomist. Selline maksude tagastamine Poola pädevate ametiasutuste poolt näitab, et kauba impordil ei järgitud tolliprotseduure. Sellest johtuvalt ei lubatud kaupa vabalt ringlusesse, mistõttu puudub toetusel õiguslik alus.

23. Eelotsusetaotlusest selgub ka, et Hauptzollamti jaoks on kaup tuvastatud ja maksude tagastamine tõendatud kirjalike dokumentidega. Antud vaidluses on ilmne, et kauba vabasse ringlusse lubamise ja maksude

25. Edasi täpsustab komisjon tingimusi, millele kauba oluline töötlemine peab vastama selleks, et see tuleks tollis klassifitseerimisel arvesse.

4. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu seisukoht

26. Finanzgericht Hamburg avaldab kahtlusi seoses sellega, kas käesoleval juhul on ühenduse õiguse seisukohast määruse nr 3665/87 artikli 17 lõikes 3 kehtestatud turustamiseeldus ümber lükatud, ning kas hageja on kohustatud artikli 11 lõike 3 esimese lause alusel saadud eksporditoetuse tagastama.

B. *Põhiküsimuse hindamine*

27. Tahan kõigepealt rõhutada, et Eichsfelderi esindaja esitas kohtuistungil faktilisi väiteid, mis ei ühti asjaoludega, millele tuginetakse Finanzgerichti eelotsusetaotluses.[5] Kuna EÜ artikliga 234 kehtestatud koostöö raames on asjaolude kindlaks tegemine siseriikliku kohtu ülesanne, alustan hindamist eelotsusetaotluses tõendatud faktidena teatavaks tehtud asjaoludest.

28. Analüüsida tuleb esitatud küsimuse sisu, millega tahetakse välja selgitada, kas põhikohtuasjas esitatud faktilised asjaolud kuuluvad määrusega nr 1384/95 muudetud määruse nr 3665/87 artikli 17 lõike 3 kohaldamisalasse. Selle sätte kohaselt peetakse toodet toetuse saamise õiguse seisukohast „impordituks", kui „on täidetud kolmandas riigis tarbimiseks ringlusse lubamist puudutavad tolliformaalsused." „Kolmanda riigi" all mõistetakse sihtkohana deklareeritud riiki, kuna see säte puudutab diferentseeritud toetuste süsteemi, mis tähendab seda, et need arvutatakse eksportiva riigi alusel.

29. Konkreetselt soovitakse teada, kas määruse nr 3665/87 artikli 17 lõikes 3 sisalduv eeldus on kohaldatav kauba suhtes, mis on:

a) lubatud vabasse ringlusse kolmandas riigis;

b) läbinud olulise töötluse või toimingu;

c) pärast tasutud imporditollimaksude tagastamist uuesti ühendusse suunatud.

5 — Vt eespool punkt 20.

30. Ma tunnistan, et veenvad on nii Eichsfelderi ja osaliselt ka eelotsusetaotluse esitanud kohtu enda poolt kõnesoleva kohaldamise kasuks esitatud väited kui ka Hauptzollamti ja komisjoni esitatud vastupidised väited.

Teisalt aga, kui tahta kaaluda kõiki väiteid, tuleb veidi eemalduda eelotsusetaotluse esitanud kohtu õiguslikest käsitlustest. Nimelt esineb õigustatud vastuolu selles, kas kaup lubati vabasse ringlusse, või kas kaubasaadetis oli vähemalt lõplik.

31. Saksa tolli haldav asutus on seisukohal, et kauba kolmandas riigis tarbimisse mittelubamine on nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta [6] artikli 4 lõike 3 kohaselt toetuste süsteemi petturlik kasutamine. Ta lisab, et „pettuse" mõistet tuleb selles kontekstis seostada eeskirjade rikkumisega kunstlikult soodustuse saamise eesmärgil ja mitte kriminaalõiguses kehtiva mõistega.

32. Komisjon peab põhikohtuasjas käsitletavat olukorda seaduse kuritarvitamiseks määruse nr 3665/87 artikli 17 ja mitte artikli 5 lõike 1 alusel. Kohtuvaidluse asjaolud kujutavad kuritarvitamist, kuivõrd asjaosalised toimisid kokkulepitult välistöötlemise toimingu varjamiseks, kasutades nii ära diferentseeritud eksporditoetust. Ta viitab oma väite toetuseks 14. detsembri 2000. aasta kohtuotsusele Emsland-Stärke. [7]

33. Lähtuda tuleb eelotsusetaotluses esitatud tõdemusest, et Eichsfelder esitas vastavalt määruse nr 3665/87 artikli 16 lõikele 1 koostoimes artikli 18 lõike 1 punktiga a imporditollidokumendi tõestatud ärakirja. Põhimõtteliselt oli kaup artikli 17 lõike 3 alusel mõeldud impordiks.

34. Ent kuigi väljakujunenud kohtupraktikas on tollisaatekiri üks tähtsamaid tõendeid, on see vaid kergesti ümberlükatav asitõend konkreetse tehingu,'mille eest toetust maksti'

6 — EÜT L 312, lk 1; ELT eriväljaanne 01/01, lk 340.

7 — Kohtuasi C-110/99 (EKL 2000, lk I-11569).

tegeliku toimumise kohta.[8] Nii kaob kõnesolevale dokumendile tavaliselt omistatud tõenduslik väärtus, kui tekib põhjendatud kahtlusi seoses kaupade tegeliku juurdepääsuga sihtterritooriumi turule nende seal turustamiseks.[9]

35. Küsimus on aga selles, kas viidatud artikli 17 lõikes 3 sätestatud tingimust tuleb pidada täidetuks.

36. Ma nõustun Hauptzollamti ja komisjoni arvamusega, mis on vastupidine eelotsusetaotluses esitatud arvamusele, et mõistet „toote sihtkohaks olevas kolmandas riigis tarbimiseks ringlusse lubamiseks vajalike tolliformaalsuste lõpuleviimine" tuleb tõlgendada tähenduses, et see hõlmab vajadusel ka imporditollimaksude tasumist.

37. Vaieldakse, mis roll on selles osas järgmistel sätetel:

— Kyotos 18. mail 1973 vastu võetud tolliprotseduuride lihtsustamise ja kooskõlastamise rahvusvahelise konventsiooni B lisa I peatükk, millega nõukogu ühenduse nimel ühines 7. märtsi 1985. aasta otsuse 85/204/EMÜ[10] läbi;

— ühenduse tolliseadustiku artikli 79 teine lõik;[11]

— komisjoni 15. aprilli 1999. aasta määruse (EÜ) nr 800/1999, milles sätestatakse põllumajandustoodete eksporditoetuste süsteemi kohaldamise üksikasjalikud ühiseeskirjad[12] seletuskirja 17. põhjendus.

38. Nende sätete õigel mõistmisel jääb mulje, et tarbimisse lubamiseks vajalikud tolliformaalsused hõlmavad võimalike impordimaksude tasumist, sest need peavad katma kõiki toimingu jaoks nõutavaid formaalsusi.

8 — 11. juuli 1984. aasta otsus kohtuasjas 89/83: Dimex (EKL 1984, lk 2815, punkt 11), ja 31. märtsi 1993. aasta otsus kohtuasjas C-27/92: Möllmann-Fleisch (EKL 1993, lk I-1701, punkt 13). Mõlemates otsustati komisjoni 17. jaanuari 1975. aasta määruse (EMÜ) nr 192/75 põllumajandustoodete eksporditoetuste kohaldamise rakenduseeskirjade kohta (EÜT L 25, lk 1) artikli 11 lõike 1 ning komisjoni 29. novembri 1979. aasta määruse (EMÜ) nr 2730/79 põllumajandustoodete eksporditoetuste ühiste rakenduseeskirjade kohta (EÜT L 317, lk 1) artikli 20 lõigete 2 ja 3 tõlgendamise üle, mille sisu on siiski peaaegu identne määruse nr 3665/87 artikli 17 lõike 3 ja artikli 18 lõike 1 sisuga.

9 — Eespool viidatud kohtuotsus Möllmann-Fleisch (punkt 15).

10 — EÜT L 87, lk 8; ELT eriväljaanne 02/02, lk 38.

11 — Eespool viidatud.

12 — EÜT L 102, lk 11; ELT eriväljaanne 03/25, lk 129.

39. Nii määratletakse viidatud Kyoto konventsiooni B lisa I peatükis „tarbimisse lubamine" kui kord, mille kohaselt kaup lubatakse tolliterritooriumil vabasse ringlusse pärast nõutavate impordimaksude ja -lõivude tasumist ja kõikide vajalike tolliformaalsuste lõpuleviimist.

40. Selle määratluse liiga sõnasõnalisel tõlgendamisel võiks ette kujutada, et „tolliformaalsused" on maksude ja tollimaksude tasumisest eraldi toimingud. Eelotsusetaotluse esitanud kohus näib eelistavat seda käsitlust. Leian siiski, et rõhutada ei tule niivõrd selliste „asjatoimingute" spetsiifilist tehnilist tähendust, kuivõrd nende otstarvet, nimelt kauba vabasse tarbimisse lubamist.

41. Ühenduse tolliseadustiku artikli 79 lõike 2 järgi „vabasse ringlusse lubamine hõlmab kaubanduspoliitiliste meetmete rakendamist, muude kauba impordiga seotud formaalsuste täitmist ja seaduse alusel tasumisele kuuluvate maksude sissenõudmist".

42. Vaatamata mõningastele terminoloogilistele erinevustele ei ole kahtlust, et tsiteeritud säte allub samale loogikale, mis Kyoto konventsiooni B lisas toodud määratlus. Ma rõhutan, et määruse nr 3665/87 artikli 17 lõike 3 õigel mõistmisel tuleb arvestada diferentseeritud toetuste lõppotstarvet, mis on toetust saavate toodete juurdepääsu tagamine konkreetselt mõeldud riigi turule, mistõttu peavad olema täidetud kõik importingimused, sealhulgas peavad olema tasutud kehtivad maksud ja lõivud.

43. Lisaks võib väita, et mis puutub diferentseeritud toetuste korda, siis nende summade tasumine kujutab endast kõige märkimisväärsemat tolliformaalsust, kuna neid võetakse arvesse vastava eksporditoetuse arvutamisel.

44. Määruse nr 800/1999 preambuli 17. põhjenduses kinnitatakse niisugust seisukohta, kui selles viidatakse, et „impordiga seotud tolliformaalsuste lõpuleviimine seisneb eriti nende imporditollimaksude tasumises, mis võimaldavad kauba turustamist kõnealuses kolmandas riigis".

45. Seega on ilmne, et impordimaksude tasumine kuulub määruse nr 3665/87 artikli 17 lõikes 3 osutatud nõuete hulka. See on impordi tõendamise alus ja annab vajadusel õiguse toetuse saamiseks.

46. Eespool öeldust johtub vastupidi, et impordimaksude tagastamine kummutab impordieelduse ja kaotab samal ajal antud toetuse õigusliku aluse.

47. Ülejäänus nõustun ma sisuliselt Hauptzollamti hinnanguga, et kolmanda isiku käitumist eksporditoetuse taotluse raames, mis kaldub kõrvale otstarbest, milleks see anti, tuleb pidada tavapäraseks äririskiks nii, et toetusesaaja ei saa tugineda oma heausksele toimimisele, kuna ta on kohustatud tagama, et kaupa ei toimetataks ette nähtud sihtkohast kõrvale.

48. Sellele järeldusele jõudmiseks ei ole asjassepuutuvaid ettevõtteid isegi vaja süüdistada varjatud töötlemise vandenõus, nagu tegid Hauptzollamt ja komisjon. Kuigi sepitsetud tehingu tulemus sarnaneb praktikas selle tolliprotsessi raames teostatud tehingule, on eelistatav keskenduda asjaolule, et üks eksporditoetuse andmise tingimustest ei ole täidetud. Sama käib soovituse kohta, et kõnesolevat tehingut tuleks pidada pettuseks.

49. See lähenemisviis võimaldab vältida vajadust uurida eksporditoetust saanud kauba võimaliku olulise ümbertöötlemise mõju, nagu tehti kohtuasjas Roquette Frères.

50. Nimetatud kohtuasja asjaolud erinevad praegu vaadeldavatest, sest need puudutasid õigust saada toetust glükoosisiirupi ekspordiks seestöötlemise korra raames, kui osa kaubast reeksporditi penitsilliiniks töödeldult.

51. Siis küsis Cour administrative d'appel de Nancy (Prantsusmaa) määruse nr 3665/87 artikli 5 lõike 1 viimase lõigu tähenduse kohta, kuivõrd selles seati toetuse maksmise tingimuseks, et ravim on oma loomulikus olekus tõepoolest jõudnud importiva riigi turule.

52. Euroopa Kohus leidis, et olulise ümbertöötlemise korral ei ole vaja nõuda täiendavaid tõendeid selle kohta, et kaupa turustati kõnealuse kolmanda importiva riigi turul loomulikus olekus, mistõttu ta uuris sätte teleoloogilisi elemente ja leidis, et selle eesmärk oli aidata liikmesriikide ametiasutustel võidelda kuritarvitamisega, mida võib

esineda, kui eksporditud kaup tuuakse ühendusse tagasi. [13]

53. Euroopa Kohtu arvates ei esine sellist kuritarvitamist, kui toodet on töödeldud oluliselt ja pöördumatult, mis eeldab toote kui sellise kadumist ja uue, teise tariifirubriiki kuuluva toote loomist. [14]

54. Kohtuasjas Roquette Frères 3. veebruaril 2000 tehtud ettepanekus [15] märkis kohtujurist S. Alber, et Euroopa seadusandja ei soovinud takistada ühenduse toodete eksportimist nende töötlemiseks või nendega oluliselt töötamiseks kolmandas importivas riigis, ja et tegemist on toote kasutamisega kolmandas riigis. Olenemata sellest, kas seda toimingut määratletakse tarbimisena, on selge toote tegelik kasutamine või turustamine selle loomulikus olekus: oluline töö või töötlemine vastab niisugusele nõudele ning seetõttu ei ole oluline, millise tolliprotseduuri raames see töötlemine toimus.

55. Arvestades, mil määral on niisugune kohtupraktika käesolevas kohtuasjas asjassepuutuv, tuleb välja tuua, et ükski menetlusosalistest ei vaidle, et põhikohtuasja kaup läbis olulise töötlemise ühenduse tolliseadustiku artikli 24 tähenduses. Pealegi on eelotsusetaotluse esitanud kohus samal seisukohal.

56. Samuti ei püüta järeldusi teha sellest, et kohtuasjas Roquette Frères oli vaidlusaluse toetuse puhul tegemist diferentseerimata toetusega. Nagu selgitatakse eelotsusetaotluses, kohaldatakse määruse nr 3665/87 artikli 5 tingimusi nii diferentseeritud kui ka ülejäänud toetuste suhtes, ilma et tuleks otsida muid põhjusi, mille alusel tehingu võimalikku kuritarvituslikku olemust teisiti kvalifitseerida, kui tehing sisaldab eksporditud toote olulist töötlemist, mille puhul eksporditoetus arvutatakse sihtriigi järgi (diferentseerimise korral).

57. Antud juhu eripära seisneb selles, et tagastati impordimaksud, mistõttu ei vasta kaup tagasiulatuvalt määruse nr 3665/87 artikli 17 lõike 3 nõudele; kohtuasja Roquette Frères põhiküsimus seisnes väljaselgitamises,

13 — Kohtuotsus Roquette Frères (punkt 17), milles viidatakse 21. jaanuari 1999. aasta otsusele kohtuasjas C-54/95: Saksamaa *v.* komisjon (EKL 1999, lk I-35, punktid 45 ja 46).

14 — Kohtuotsus Roquette Frères (punkt 19).

15 — EKL 2000, lk I-8825, punkt 56 jj, mis selgitavad kohtuotsuse võimalikku tähendust eriti hästi.

kas kauba olulise muutmise korral võib eksporditoetuse maksmise tingimuseks seada vastavalt määruse nr 3665/87 artikli 5 lõikele 1 lisatõendite esitamise kauba sihtriigis turustamise kohta. Euroopa Kohus pidas pöördumatult töödeldud kauba uuesti ühendusse importimist mõeldavaks, kuna siis on tegemist erineva tootega. Seega märkis ta kohtuotsuse punktis 19 vaid, et kuritarvitamise ohtu ei ole.

58. Kokkuvõttes võimaldab — vaatamata nende kohtuasjade näilisele sarnasusele — üksikasjalik analüüs hinnata, et kummagi ese on erinev ja et kohtuasjas Roquette Frères tehtud otsus ei ole antud kohtuasjale ülekantav.

VII. Ettepanek

59. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata eelotsuse küsimustele järgmiselt:

Komisjoni 27. novembri 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 3665/87 põllumajandustoodete eksporditoetuste süsteemi kohaldamise üksikasjalike ühiseeskirjade kohta, mida on muudetud komisjoni 19. juuni 1995. aasta määrusega (EÜ) nr 1384/95, artikli 17 lõiget 3 tuleb tõlgendada selliselt, et sihtriigis tarbimisse lubamise tolliformaalsusi ei peeta täidetuks, kui pärast vastavate impordimaksude tasumist saadetakse kaup ühendusse tagasi ja kui kõnesolevad maksud on eelnevalt tagastatud.